

**CADRUL LEGAL PRIVIND
PROCEDURILE DE EXPORT A
I.M.M.**

**IMPLEMENTAREA ACORDULUI DE ASOCIERE ȘI
DCFTA.**

Baza națională legislativă și normativă privitor la exportul produselor agroalimentare și procesate pe piețele din Uniunea Europeană și statele Comunității Statelor Independente

Partenerii principali ai Republicii Moldova în comerțul agroalimentar sunt țările CSI și UE, care sunt destinația produselor agroalimentare în 90% dintre cazuri. Conform volumelor comercializate în perioada 2000–2017, principalele destinații de export al produselor agroalimentare din Republica Moldova au fost Belarus, Ucraina, România și Germania, 60% din totalul exporturilor agroalimentare pentru anul 2017 fiind efectuate în aceste țări.

Pentru ca un produs să ajungă pe piața din UE, acesta trebuie să satisfacă un șir de cerințe ale pieții UE, cu privire la protecția sănătății umane și animale, protecția mediului înconjurător și protecția drepturilor consumatorilor. Numai după conformarea la aceste cerințe a produsului Dvs., puteți fără restricții să faceți exportul.

Cerințele de bază, care sunt impuse produselor importate în UE, includ următoarele:

- *Cerințe sanitare și fitosanitare*
 - *Cerințe de protejare a mediului ambiant*
-

- *Reglementări tehnice,*
- *Standardele de piață,*
- *Restricții de import*
- *Informații tarifare obligatorii*

Daca, produsul se încadrează în cerințele de piață ale UE, nu aveți decât să începeți acțiunile de informare personală cu privire la procedurile de export, iar apoi inițiați de sine stătător, sau prin Brokerul vamal împuternicit, exportul fizic al produsului pe piața UE.

Baza națională legislativă și normativă privind exportul produselor agrolimentare și procesate pe piețele din UE:

-
1. **CODUL VAMAL AL REPUBLICII MOLDOVA Nr. 1149 din 20-07-2000**
 2. **Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/06.06.2002**
 3. **Legea Nr. 172 din 25 iulie 2014 cu privire la aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor**
 4. **Legea nr. 220/19.10.2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali**
 5. **HG Nr. 938 din 17-10-2018 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de trecere a frontierei de stat a mărfurilor supuse controlului de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor**
 6. **Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor**
 7. **Legea nr. 228/2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară**
 8. **Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară**
 9. **Legea nr. 50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor**

Acțiunile antreprenorilor de pînă la inițierea exportului în UE sau CSI
se împart

1. Înregistrarea de stat a persoanei juridice

2. Înregistrarea la Serviciul Vamal pentru efectuarea operațiunilor de export

Pentru a efectua operațiuni de vămuire, este imperativ ca agentul economic (persoana juridică sau întreprinzătorul individual) să fie înregistrat ca subiect al activității economice externe la Serviciul Vamal, precum și în sistemul informațional ASYCUDA World.

Astfel, agenții economici care planifică operațiuni de import/export trebuie să se înregistreze la biroul vamal în a cărui rază de activitate se află sediul companiei.

-
- Pentru înregistrare în scopuri vamale se depune o cerere în formă tipizată la care se anexează:
 - a. copia certificatului de înregistrare (act de constituire a persoanei juridice);
 - b. copia certificatului de atribuire a codului statistic;
 - c. copia extrasului din Registrul de stat;
 - d. copia certificatului de atribuire a codurilor bancare (în lei și în valută străină);
 - e. împuternicirea pentru vămuire (original);
 - f. actul eliberat de agentul economic care confirmă mostrele semnăturilor persoanelor ce au dreptul de a activa în numele întreprinderii fără împuterniciri corespunzătoare;
 - g. certificatul privind lipsa sau existența restanțelor față de bugetul public național.

**În cazul modificării unor date, acestea trebuie comunicate biroului vamal la care a fost înregistrat agentul economic. Prin înregistrarea în scopuri vamale la unul din birourile vamale, agentul economic obține dreptul de a declara mărfurile la posturile vamale din raza de activitate a biroului vamal vizat.*

3. Dacă exportatorul este deja înregistrat în calitate de participant la comerțul extern la Serviciul Vamal – următoarea etapă pre-export se referă la perfectarea documentelor referitoare la marfă:

- 1. Contractul de export-import;

- 2. Factura comercială;

- 3. Lista de încărcătură;

4. Identificarea companiei de transport și perfectarea contractului de transport

Pentru unitatea de transport, urmează a fi perfectate următoarele acte:

- Scrisoare de trăsură - document tipizat care însoțește marfa, eliberat de expeditor, prin care se constată încheierea contractului de transport de mărfuri , acesta servește ca document doveditor asupra conținutului contractului de transport și ca certificat de recepție, cînd a fost preluată marfa la expeditor și cînd s-a livrat către destinatar.

- Carnetul TIR - TIR – Convenția vamală relativă la transportul internațional al mărfurilor sub acoperirea carnetelor TIR (Convenția TIR) din 14.11.1975 se referă la transportul mărfurilor efectuat cu vehicule rutiere, ansambluri de vehicule și în containere, fără transbordare intermediară, peste una sau mai multe frontiere de la biroul vamal de plecare al unei Părți contractante pînă la biroul vamal de destinație al altei Părți contractante, cu condiția că o parte anumită din operația TIR dintre începutul și sfîrșitul ei se efectuează cu vehicule rutiere. Republica Moldova a aderat la prezenta Convenție în anul 1993.

- Conosament FIATA - un document conceput de Federația Internațională a Asociațiilor pentru Soiuri de Marfă (FIATA). Este utilizat pentru diferite moduri de transport (multimodal) și poate fi aplicat ca document de transport combinat, cu statut negociabil. Modul specific de transport nu este specificat. Răspunderea juridică pentru bunuri poate fi transferată în timpul unei călătorii;

- Actele de înregistrare și stare tehnică;

- Actele șoferului;

5. Perfectarea contractului de asigurare a mărfii (Cargo)

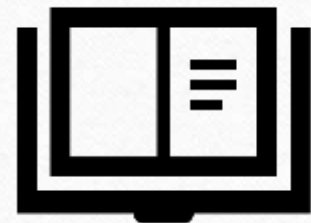
- - Cu răspundere pentru toate riscurile / - Cu răspundere particulară

Contractul de asigurare se încheie la cererea scrisă a Asiguratului înaintată Companiei de Asigurare, care trebuie să cuprindă:

- denumirea precisă, tipul ambalajului, numărul de locuri și greutatea încărcăturii;
- numerele și data conosamentelor sau ale altor documente de transportare;
- tipul transportului (la transportarea maritimă - denumirea, anul fabricării, pavilionul și tonajul vasului);
 - mijlocul de expediere a încărcăturii (în vrac, în grămadă, în cisterne, pe punte ori în cală);
 - punctul de plecare, reîncărcare și destinația încărcăturii;
 - data expedierii încărcăturii;
 - suma asigurată a încărcăturii;
 - condițiile de asigurare.;

6. CERTIFICATELE PENTRU MĂRFURI

1. CERTIFICAT DE CIRCULAȚIE A MĂRFURILOR
2. CERTIFICAT DE TRANSPORT Eur.1
3. CERTIFICAT DE ORIGINE Forma A - Certificatul de origine arată proveniența mărfurilor, locul și țara de origine, însoțește marfa.

Regulamentul cu privire la completarea, autentificarea și eliberarea certificatelor de origine a mărfurilor exportate în cadrul regimurilor de comerț preferențiale cu Uniunea Europeană (ATP) și statele care acordă Republicii Moldova Sistemul Generalizat de Preferințe (GSP), aprobat prin Ordinul nr. 50 al Serviciului Vamal din 18.02.2008 reglementează procedura de completare, autentificare și eliberare a:

1. certificatelor de circulație a mărfurilor EUR.1

2. certificatelor de origine a mărfurilor Forma A:

Organele vamale certifică originea mărfurilor exportate în Uniunea Europeană și eliberează certificate de circulație a mărfurilor EUR.1;

De asemenea, organele vamale certifică originea mărfurilor exportate în statele care nu sunt membre ale Uniunii Europene și acordă Republicii Moldova Sistemul Generalizat de Preferințe (GSP) și eliberează certificate de origine a mărfurilor Forma A.

Perfectarea certificatului de conformitate a mărfii de către OEC - Organismele de Evaluare a Conformității

OEC sunt entități juridice activitatea cărora are ca scop de a demonstra că un produs (marfă), identificat corespunzător, este conform cu un anumit document normativ de circulație națională sau internațională. Centrul Național de Acreditare din Republicii Moldova (MOLDAC), în baza Legilor nr.186 din 24.04.2003 și nr.235 din 01.12.2011, este instituție publică centrală responsabilă de activitățile de acreditare și de evaluare a Organismelor de Evaluare a Conformității (OEC).

- **- Legea Nr. 23 din 01-12-2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității prevede la art. 7 că activitatea de acreditare este o activitate de autoritate publică recunoscută oficial.**
În Moldova, activitatea de acreditare se realizează de către Centrul Național de Acreditare, desemnat în calitate de organism național unic de acreditare, cu denumirea abreviată „MOLDAC”.
- **Centrul Național de Acreditare este o instituție publică, monitorizată de organul de specialitate al administrației publice centrale responsabil de infrastructura calității.**

Pentru mărfurile agroalimentare se eliberează certificate oblogatorii, eliberate de ANSA - Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor:

- ANSA, în baza inspecțiilor și investigațiilor de laborator efectuate de subdiviziunile teritoriale și Laboratoarele de investigații, certifică și eliberează Certificatul fitosanitar și Certificatul de inofensivitate, pentru exportul sau importul produselor de origine vegetală, precum și Avizul sanitar-veterinar și Documentul Sanitar-Veterinar Comun de Intrare (DSVCI) pentru produsele de origine animală.

INTERCOMS 2020

Regulile Incoterms sunt utilizate frecvent la nivel mondial în contractele internaționale și interne, ilustrând responsabilitățile dintre cumpărător și vânzător în ceea ce privește costurile și riscul, precum și asigurarea pentru marfă.

Condițiile Incoterms au fost create pentru a evita neînțelegerile și confuziile între companii și reprezintă termenii comerciali internațional acceptați ce definesc și stabilesc cadrul în care cumpărătorul și vânzătorul își desfășoară rolul în privința transportului de marfă, proprietatea asupra marfii, asigurarea marfii.

Incoterms® 2020 se aplică numai dacă părțile unei tranzacții comerciale internaționale sunt de acord în mod explicit în acest sens.

Pentru a evita orice incertitudine cu privire la versiunea aplicabilă a Incoterms, referințele la Incoterms din contracte ar trebui să includă întotdeauna anul versiunii Incoterms aplicat.

În cazul în care anul nu este menționat, se va aplica cea mai recentă versiune, deci începând cu 1 ianuarie 2020 se va aplica Incoterms® 2020.

Cele mai uzuale condiții Incoterms:

1-EXW – Ex-Works

- Cumpărătorul își asumă aproape toate costurile și riscurile pe parcursul procesului de transport
- Singura responsabilitate a vânzătorului este să se asigure că persoana care achiziționează poate accesa bunurile
- Odată ce cumpărătorul are acces la bunuri, totul depinde de acesta (inclusiv încărcarea acestora)
- **Riscurile se transferă de la vânzător la cumpărător:**
- La depozit, birou sau de oriunde sunt colectate bunurile.

Cele mai uzuale condiții Incoterms:

2 - DAP – Livrare la locul stabilit

- Vânzătorul acoperă costurile și riscurile de transportare a bunurilor către o adresă stabilită
- Bunurile sunt considerate livrate atunci când ajung la adresă și sunt pregătite pentru a fi descărcate
- Responsabilitățile privind exportul și importul sunt aceleași ca în cazul Livrare la terminal
- Riscurile se transferă de la vânzător la cumpărător atunci când bunurile sunt pregătite pentru descărcare la adresa stabilită

Cele mai uzuale condiții Incoterms:

- **3 - DAP – Taxe vamale de livrare achitate**
- Vânzătorul are aproape toate responsabilitățile pe parcursul procesului de transport
- Acoperă toate costurile și riscurile de transport al bunurilor la adresa stabilită
- De asemenea, vânzătorul se asigură că bunurile sunt pregătite pentru descărcare, îndeplinește formalitățile de export și de import și achită toate taxele
- **Riscurile se transferă de la vânzător la cumpărător:**
- Atunci când bunurile sunt pregătite pentru descărcare la adresa stabilită.

Cele mai uzuale condiții Incoterms:

- **4 - CIP – Cost de transport și asigurare achitate**
- **Vânzătorul are aceleași responsabilități ca în cazul Cost de transport achitat, cu o singură diferență: acesta achită, de asemenea, asigurarea și transportul bunurilor la destinația desemnată**
- **Vânzătorul este obligat să opteze pentru nivelul maxim de acoperire a asigurării în conformitate cu Clauza A (ICC A), pentru riscurile cumpărătorului**
- **Riscurile se transferă de la vânzător la cumpărător:**
- **Când transportatorul cumpărătorului primește bunurile.**

Cele mai uzuale condiții Incoterms:

- **5 - DPU – Livrare la locul descărcării (denumire anterioară: DAT)**
- **Vânzătorul este responsabil de costurile și de riscurile livrării bunurilor la un loc de descărcare stabilit**
- **Locul descărcării poate fi oricare, indiferent dacă este acoperit sau nu**
- **Vânzătorul se ocupă de declarațiile vamale și descarcă bunurile la locul descărcării**
- **Cumpărătorul se ocupă de formalitățile vamale de import și de orice obligație legată de acestea**
- **Riscurile se transferă de la vânzător la cumpărător:**
- **La locul descărcării**

Cele mai uzuale condiții Incoterms:

- **6 - FCA – Gratuit la transportator**
- **Este responsabilitatea vânzătorului de a transporta bunurile la transportatorul cumpărătorului, în locația stabilită**
- **De asemenea, vânzătorul trebuie să asigure formalitățile vamale de export pentru bunuri**
- **Riscurile se transferă de la vânzător la cumpărător:**
- **Când transportatorul cumpărătorului primește bunurile.**

Operațiuni Vamale de export în UE și CSI

- Procedurile vamale sunt acelea care urmează a fi efectuate de la plasarea mărfurilor și mijloacelor de transport într-un anumit regim vamal și până la încheierea acestui regim. Altfel spus, procedurile vamale vor începe odată cu prezentarea în organul vamal a documentelor, mărfii și transportului și se vor finisa la punerea în circulație a mărfii încărcate în transport și vămuite.

I. Plasarea mărfii și a mijloacelor de transport sub supraveghere vamală:

- Prezentarea pachetului de documente necesar

- Plasarea mărfii și a mijloacelor de transport sub regim vamal de export

- Achitarea drepturilor de export

II. Proedura de control Vamal:

- Controlul corespunderii mărfii și a mijloacelor de transport

- Efectuarea expertizelor și a altor operațiuni de vămuire

- Lichidarea obiecțiilor și introducerea modificărilor

- Plasarea mărfii și a mijloacelor de transport sub regim vamal de export

- Achitarea drepturilor de export

III. Finisarea/Definitivarea Vămuiirii:

- Însemnări vamale în documente

- Sigilarea transportului

- Punerea în circulație a transportului încărcat

PROCEDURILE POSTVAMALE

Monitorizarea transportării mărfii către Importator

- Exportatorul va informa Importatorul despre
 - - expedierea mărfii și termenul orientativ de sosire a transportului
 - - sursele de comunicare cu transportatorul și expeditorul
 - - graficul real de deplasare a transportului
 - - alte informații importante specifice acestei tranzacții.

PROCEDURILE POSTVAMALE

Monitorizarea încasărilor

- monitorizare încasărilor pentru marfa livrată;
- recuperarea taxei pe valoare adăugată (TVA) aferente exportului;

PROCEDURILE POSTVAMALE

Evaluarea tranzacției de export prin:

- evaluarea eficienței efective (de facto);
- identificarea punctelor slabe și a acțiunilor de combatere a acestora.

